

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دانشکده علوم سیاسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

در رشته روابط بین الملل

عنوان: مقایسه تاثیر حضور نیروهای آمریکایی بر استقرار امنیت و دموکراسی در

افغانستان و عراق

استاد راهنما: خانم دکتر طاهره ابراهیمی فر

استاد مشاور: جناب آقای دکتر محمد علی خسروی

دانشجو: جواد الماسی

پاییز ۱۳۹۱

تعهذنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانف جواد الماسی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد به شماره دانشجویی ۸۶۰۰۰۹۴۷۰۰۰ در رشته روابط بین الملل که در تاریخ ۹۱/۸/۲۸ از پایان نامه خود تحت عنوان مقایسه تاثیر حضور نیروهای آمریکایی بر استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان و عراق با کسب نمره و درجه دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق رو پژوهش انجام شده توسط اینجانف بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانف مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۹۱/۸/۲۸

جواد الماسی دانشجوی کارشناسی ارشد روابط بین الملل از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره به
حروف و با درجه مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

بسمه تعالی دانشکده علوم سیاسی این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشکده تهیه شده است	
نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد واحد: ۱۰۱
کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۸۱۰۹۰۲۰۰۸	
عنوان پایان نامه: مقایسه تاثیر حضور نیروهای آمریکایی بر استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان و عراق	
نام و نام خانوادگی دانشجو: جواد الماسی شماره دانشجویی: ۸۶۰۰۰۹۴۷۰۰۰ رشته تحصیلی: روابط بین الملل	تاریخ شروع پایان نامه: نیمسال دوم ۸۹-۹۰ تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۱/۸/۲۸
استاد راهنما: سرکار خانم دکتر طاهره ابراهیمی فر استاد مشاور: جناب آقای دکتر محمد علی خسروی	
آدرس و شماره تلفن: کرمانشاه- شهرک ظفر - ایستگاه اول - خیابان شهید دقایقی (تنگه) - کوچه ششم - بلوک ۷ - قطعه ۲۲ - ۹۳۲۲۵۵۰-۰۹۱۸	
چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده): حضور آمریکا در دو کشور افغانستان و عراق در پی حوادث یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ همواره دغدغه هایی را نسبت به وضعیت دموکراسی و امنیت در این دو کشور به همراه داشته است. آمریکا با ادعای بهبود وضعیت دموکراسی و امنیت در دو کشور افغانستان و عراق، این دو کشور را اشغال کرده است. در این راستا پژوهش حاضر با بررسی ابعاد مثبت و منفی استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان و عراق در فاصله سالهای پس از اشغال این دو کشور توسط آمریکا کوشیده است تا به این سوال اصلی پاسخ دهد که حضور نیروهای آمریکایی چه تاثیری بر استقرار امنیت و دموکراسی در دو کشور افغانستان و عراق داشته است؟ پاسخ به این سوال بر مبنای این فرضیه شکل گرفته است که با بررسی وضعیت امنیت و همچنین مشارکت سیاسی گروههای مختلف، می توان گفت که تاثیر آمریکایی ها در استقرار امنیت و دموکراسی در عراق پر رنگ و قوی بوده است اما تاثیر آمریکایی ها در استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان کم رنگ و ضعیف بوده است.	
نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهشنامه دانشکده مناسب است _ مناسب نیست تاریخ و امضاء	

فهرست مطالب

مقدمه..... ۱

فصل اول: کلیات

۱-۱- بیان مساله تحقیق..... ۳

۲-۱- انگیزه و اهداف تحقیق..... ۳

۳-۱- سوال اصلی..... ۴

۴-۱- سوالات فرعی..... ۴

۵-۱- فرضیه..... ۴

۶-۱- متغیر مستقل..... ۵

۷-۱- متغیر وابسته..... ۵

۸-۱- روش تحقیق..... ۵

۹-۱- روش گردآوری اطلاعات..... ۵

۱۰-۱- روش تجزیه تحلیل..... ۵

۱۱-۱- تعریف مفاهیم..... ۵

۱۲-۱- پیشینه و ادبیات تحقیق..... ۹

۱۳-۱- سازماندهی رساله..... ۱۱

۱۴-۱- محدودیتها و موانع پژوهش..... ۱۲

فصل دوم: چارچوب نظری

مقدمه.....	۱۴
۱-۲- امنیت.....	۱۴
۱-۱-۲- ابعاد پنچگانه امنیت از تگاه باری بوزان.....	۱۵
۲-۱-۲- نظریه جامعه امنیتی.....	۱۶
۳-۱-۲- نظریه صلح دموکراتیک.....	۱۸
۲-۲- دموکراسی.....	۱۹
۱-۲-۲- دموکراسی انجمنی.....	۲۱
۳-۲- دولت-ملت.....	۲۴
۱-۳-۲- مدل‌های دولت - ملت سازی.....	۲۸

فصل سوم : تاریخچه سیاسی و جغرافیایی افغانستان و عراق

۱-۳- افغانستان.....	۳۱
۱-۱-۳- بافت قومی افغانستان.....	۳۲
۲-۱-۳- دین مردم افغانستان.....	۳۷
۳-۱-۳- تاریخچه سیاسی افغانستان.....	۳۸
۴-۱-۳- ظهور و پیدایش طالبان.....	۴۰
۵-۱-۳- تاریخچه سیاسی روابط افغانستان و ایالات متحده آمریکا.....	۴۲
۲-۳- عراق.....	۴۵
۱-۲-۳- بافت قومی عراق.....	۴۵

- ۴۸.....۲-۲-۳- دین مردم عراق.....
- ۵۱.....۳-۲-۳- تاریخچه سیاسی عراق.....
- ۵۵.....۴-۲-۳- حزب بعث.....
- ۵۶.....۵-۲-۳- تاریخچه سیاسی روابط عراق و ایالات متحده آمریکا.....

فصل چهارم: اهداف آمریکا از اشغال نظامی افغانستان و عراق

- ۶۲.....۱-۴- سیاست خارجی آمریکا.....
- ۶۳.....۱-۱-۴- مبانی اندیشه و اصول فکری نومحافظه کاران.....
- ۶۷.....۲-۱-۴- هژمونی آمریکا.....
- ۷۰.....۳-۱-۴- مبارزه با تروریسم.....
- ۷۴.....۴-۱-۴- طرح خاورمیانه بزرگ.....
- ۷۷.....۲-۴- حمله به افغانستان.....
- ۷۸.....۱-۲-۴- اهداف ژئوپلیتیک آمریکا در حمله به افغانستان.....
- ۸۰.....۳-۴- حمله به عراق.....
- ۸۲.....۱-۳-۴- دکترین جنگ پیش دستانه جورج بوش.....
- ۸۳.....۲-۳-۴- مهار دوگانه ایران و عراق.....

فصل پنجم: تاثیر حضور نیروهای آمریکایی بر استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان و عراق

- ۸۸.....۱-۵- امنیت در افغانستان.....

۵-۲- دموکراسی در افغانستان.....۱۰۲

۵-۳- امنیت در عراق.....۱۱۱

۵-۴- دموکراسی در عراق.....۱۱۸

نتیجه گیری.....۱۲۶

منابع.....۱۳۰

مقدمه:

پس از جنگ سرد و از بین رفتن خطر کمونیسم برای ایالات متحده آمریکا، این کشور همواره در جهت تثبیت هژمونی و ابر قدرت بودن خود تلاش کرده است. از این رو با محور قرار دادن مساله مبارزه با تروریسم، کوشیده است تا همانند کلانتر یک شهر خود را سردمدار و مسول حفظ صلح و ثبات در جهان نشان دهد. آمریکا در سیاست خارجی اش همواره با طرح شعارهایی مانند گسترش دموکراسی و مبارزه با تروریسم و نقض حقوق بشر توانسته است طیف وسیعی از افکار عمومی جهان را با خود همراه کند. در راستای همین سیاست ابتدا در سال ۲۰۰۱ به بهانه مبارزه با القاعده و انتقام حادثه یازدهم سپتامبر به افغانستان حمله کرد و توانست حکومت طالبان را ساقط کند؛ سپس در سال ۲۰۰۳ به بهانه وجود سلاحهای شیمیایی و برنامه اتمی به عراق حمله کرد و حکومت صدام حسین و حزب بعث را ساقط نمود. پس از اشغال افغانستان و عراق، آمریکا کوشید تا با برقراری نظم جدید در این دو کشور، ساختار سیاسی جدیدی را طرح ریزی کند تا از یک طرف هم بتواند ریشه شکل گیری تروریسم را در این دو کشور بخشکاند و هم اینکه پایه های شکل گیری دموکراسی و از بین رفتن دیکتاتوری شکل بگیرد. در این تحقیق سعی شده است تا با بررسی تغییرات داخلی دو کشور افغانستان و عراق در فاصله سالهای حضور آمریکا در این دو کشور، به این سوال جواب داده شود که حضور آمریکا چه تاثیری بر استقرار امنیت و دموکراسی در دو کشور افغانستان و عراق داشته است؟

فصل اول

کلیات

۱-۱- بیان مساله تحقیق

حادثه یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ و حوادث پس از آن را می توان سرآغاز فصل جدیدی در روابط بین الملل دانست . حمله آمریکا به افغانستان به بهانه مبارزه با تروریسم و القاعده و در پی آن حمله به عراق در سال ۲۰۰۳ به بهانه سلاحهای کشتار جمعی از منظر ما ایرانیها و خصوصا دانشجویان رشته روابط بین الملل بسیار حائز اهمیت می باشد زیرا دو کشور افغانستان و عراق با ایران همسایه و هم مرز هستند و بالطبع تحولات داخلی این دو کشور می تواند بر سیاست داخلی و خارجی کشور ما بسیار موثر باشد افغانستان کشوری است که مرز بسیار طولانی با ایران دارد ، وجود چند دهه جنگ و ناآرامی در آن کشور و قدرت گرفتن افراطیون مذهبی و خطر آن برای ایران شیعی همچنین وجود ملیونها پناهنده افغانی در ایران و همچنین مساله ترانزیت مواد مخدر، مسائل مهمی هستند که حساسیت آن کشور را در سیاست خارجی ایران پر رنگ می کند. از این رو پژوهشگر با درک حساسیت مساله و جذابیت موضوع درصدد پی بردن به این مساله است که حضور نیروهای آمریکایی چه تاثیری بر استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان داشته است البته این تحقیق دو بخش را شامل می شود که یک بخش آن مربوط به افغانستان است و بخش دیگر آن مربوط به کشور عراق است ؛ عراق نیز به عنوان همسایه مرزهای غربی ایران با توجه به اختلافات دو کشور و درگیری و نزاع دو کشور خصوصا در جریان هشت سال جنگ بین ایران و عراق و همچنین اشتراکات قومی و مذهبی خصوصا در مساله کردها و شیعیان عراق اهمیت زیادی در سیاست خارجی ایران دارد. از این رو با توجه به حضور نیروهای آمریکایی و هم پیمانانش در آن کشور پژوهشگر همچنین درصدد است تا مقایسه مناسبی را از وضعیت امنیت و دموکراسی در دو کشور افغانستان و عراق، پس از اشغال و حضور نیروهای آمریکایی در این دو کشور ارائه نماید.

۱-۲- انگیزه و اهداف تحقیق

انگیزه اصلی پژوهشگر از این تحقیق را می توان در همسایگی ایران با دو کشور افغانستان و عراق جستجو کرد زیرا حضور نیروهای آمریکایی در دو کشور افغانستان و عراق حساسیت هایی را در داخل ایران به دنبال داشته است. همچنین برای پژوهشگر ساختار قومی و متکثر دو کشور افغانستان و عراق این جذابیت را ایجاد نموده است که با وجود تمام اختلافات داخلی در این دو کشور چگونه

می توان به صلحی داخلی با مشارکت تمام گروههای درگیر رسید و چگونه می توان ساختاری سیاسی ایجاد نمود تا شاهد مشارکت همه یا اکثریت گروهها و قومهای داخلی دو کشور باشیم و بتوان انتظار توزیع عادلانه قدرت سیاسی و به نوعی استقرار دموکراسی در دو کشور افغانستان و عراق باشیم . به طور کلی می توان اهداف زیر را در پژوهش حاضر دنبال نمود:

۱- برنامه های آمریکا و هم پیمانانش در استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان و عراق

۲- بررسی وضعیت حال حاضر افغانستان و عراق از لحاظ امنیت و رشد دموکراسی

۳-۱- سوال اصلی

حضور نیروهای آمریکایی چه تاثیری بر استقرار امنیت و دموکراسی در دو کشور افغانستان و عراق داشته است؟

۴-۱- سوالات فرعی

۱- آیا حضور نیروهای آمریکایی توانسته است باعث کاهش گروههای تروریستی شود؟

۲- مشارکت گروههای مختلف در ساختار سیاسی نوین در دو کشور افغانستان و عراق چگونه بوده است؟

۵-۱- فرضیه

با بررسی وضعیت امنیت و همچنین مشارکت سیاسی گروههای مختلف، می توان گفت که تاثیر آمریکایی ها در استقرار امنیت و دموکراسی در عراق پر رنگ و قوی بوده است؛ اما تاثیر آمریکایی ها در استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان کم رنگ و ضعیف بوده است.

۱-۶- متغیر مستقل

حضور نظامی آمریکا

۱-۷- متغیر وابسته

امنیت و دموکراسی

۱-۸- روش تحقیق

توصیفی - تحلیلی با تاکید بر منابع کتابخانه ای

۱-۹- روش گردآوری اطلاعات

روش جمع آوری کتابخانه‌ای و استفاده از کتب، مجلات، نشریات و منابع اینترنتی

۱-۱۰- روش تجزیه تحلیل

روش محتوایی است

۱-۱۱- تعریف مفاهیم

۱- امنیت: مهدی وحیدی در کتاب امنیت بینا پارادایمی با نگاهی تطبیقی به رفتارهای امنیتی ایالات متحده آمریکا، اینچنین بیان کرده است که: در رابطه با مفهوم شناسی امنیت تشتت آراء خودنمایی می

کند مفهومی واحد از امنیت وجود ندارد، بلکه ما در سیر امنیت با مفاهیم متعددی مواجه هستیم، از قبیل امنیت ملی، بین‌المللی و جهانی که هر یک به مجموعه مسایل متفاوتی از دیگری دلالت و افزون بر آن بستر تاریخی و فلسفی متفاوتی هم دارند. در حقیقت سرمنشاء ذاتی امنیت را باید در فردیت جستجو نماییم، زمانی که افراد نسبت به حضور یکدیگر در کنار هم به احساس عدم وجود آرامش برسند، مفهوم خاصی چون امنیت شکل می‌گیرد. اینچنین مفهومی زمینه ساز رفتارهای امنیتی می‌گردد، و امنیت مطرح می‌گردد. در واقع عدم وجود تهدید را امنیت تعریف کرده‌اند. (وحیدی، ۱۳۸۸: ۳۳)

۲-دموکراسی: در کتاب مبانی علم سیاست اثر استفان. دی. تنسی، ترجمه حمید رضا ملک محمدی در تعریف دموکراسی نظر مشهور لینکلن رییس جمهوری وقت ایالات متحده آورده شده است که: حکومت مردم، بوسیله مردم و برای مردم. این تعریف سه عامل کلیدی از دموکراسی را پیشنهاد می‌کند - یکی مساله اضافه حکومت به مردم که نه تنها در معنای بالا دست بودن آن بر مردم است بلکه در معنی گرفتن مشروعیت خویش از الزام و تعهد مردم نسبت به آن حکومت بر اساس رضایت نیز می‌باشد؛ دیگری واژه بوسیله مردم است، بدین معنی که آنها مشتاقانه در فرایندهای حکومتی مشارکت می‌جویند؛ و سرانجام واژه برای مردم است، یعنی حکومت در پی تحقق رفاه مشترک و حفظ حقوق افراد می‌باشد. (دی. تنسی، ۱۳۷۹: ۱۹۷-۱۹۸)

۳-خاورمیانه بزرگ: حسین صادقی در کتاب طرح خاورمیانه بزرگ در تعریف این طرح آورده است که: بعد از حمله تروریستی ۱۱ سپتامبر این نظریه در بین سیاستمداران و افکار عمومی غرب به ویژه آمریکا قدرت گرفت که شرایط و ساختار سیاسی و اقتصادی نامطلوب کشورهای خاورمیانه یکی از دلایل رشد تروریسم بین‌المللی می‌باشد. زیرا ساختارهای اقتصادی و سیاسی نابهنجار، ناکارآمد، غیر شفاف، استبدادی و فاسد موجب پیدایش دولت‌هایی شده است که نمی‌توانند خواست‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مردم خود را برآورده نمایند. اکثر مردم این منطقه از حق مشارکت در تعیین سرنوشت خود محرومند. دستاوردهای اقتصادی در انحصار بخش کوچکی از جامعه می‌باشد و علیرغم ثروتهای نسبتاً قابل توجه ملی، بخش عظیمی از جمعیت در فقر به سر می‌برند و از دستاوردهای توسعه اقتصادی بی‌بهره‌اند. نارضایتی در میان طبقه متوسط، اقشار تحصیلکرده و جوانان نیز بسیار گسترده می‌باشد. به عبارت دیگر طرح خاورمیانه بزرگ بر پایه این فرض استوار است که انجام اصلاحات اقتصادی، ارتقاء حقوق بشر و استقرار دموکراسی در

خاورمیانه موجب افزایش مشارکت مردم منطقه در توسعه اقتصادی و سرنوشت سیاسی کشورهايشان و همچنین کاهش نارضايتی و از بين رفتن بستر رشد بنياد گرايی اسلامی و تروریسم بين المللی خواهد شد. بر اساس طرح خاورمیانه بزرگ ، آمریکا مصمم است تا جوامع منطقه خاورمیانه بزرگ را دموکراتیزه کند زیرا معتقد است که سرخوردگی مردم این منطقه از دولت های خود ثبات و امنیت منطقه و جهان غرب به ویژه آمریکا را تهدید می کند . طرح خاورمیانه بزرگ همزمان دو هدف مکمل اما در نهایت متفاوت را دنبال می کند ، یعنی گسترش دموکراسی و توسعه اقتصادی . هدف اول در پی انجام اصلاحات سیاسی و هدف دوم به دنبال اصلاحات و رفع مشکلات اقتصادی و اجتماعی است.(صادقی، ۱۳۸۶: ۱۰۷)

۴-نومحافظه کاران: محسن پاک آیین در کتاب شناخت نو محافظه کاران آمریکا اینچنین آورده است که: برای شناخت نومحافظه کاران آمریکا ابتدا لازم است تا پیشینه پیدایش دیدگاههای محافظه کارانه در دستگاه سیاسی آمریکا و روند انتقالی این تفکر به آینده و تبدیل آن به تفکر نومحافظه کاری پرداخته شود.

جنبش محافظه کاران آمریکا از سال ۱۹۳۰ به طرز بنیادین و جدی ریشه گرفت . این جنبش در واقع یک حرکت ناسیونالیستی با گرایشات غیر مداخله جویانه در کشورهای جهان بود و توجه خود را تنها به مسایل داخلی آمریکا معطوف می نمود. در دوران جنگ سرد و پیدایش جنبش های ضد کمونیسم و مخالف اتحاد جماهیر شوروی بودند. آنان عمدتاً و بخصوص در فاصله سالهای ۱۹۴۴ تا ۱۹۵۳ به نشر عقاید اقتصادی خود می پرداختند و کمتر به طرح فکری اهمیت می دادند. اگر چه ویژگی اصلی محافظه کاران تلاش برای حفظ وضعیت موجود و برخورد محتاطانه با هرگونه تحول عمیق و استراتژیک بود، اما با گذشت زمان و به دلیل مشارکت در دولت و قرار گرفتن در مسئولیت های اجرایی ، چرخش قابل توجه و انکار ناپذیری در دیدگاههای خود ایجاد کرده و از انتقاد به دولت کاسته و به نقش مشاور دوجانبه بين دلت و شرکت های سرمایه داری تولیدی تبدیل شده و خواهان تغییر وضع موجود بخصوص در بعد سیاست خارجی و نوعی رویارویی با اتحاد جماهیر شوروی گردیدند. این وضعیت موجب شد که این گروه به عنوان منشاء تغییر و تحول در سیاست های آمریکا شناخته شده و از این پس صاحبان این تفکر به نومحافظه کاران یا محافظه کاران جدید شناخته شدند. بنیانگذاران و مهره های اصلی تفکرات محافظه کاری به دنبال تغییر در استراتژی در قالب و لباس محافظه کاران نوین ، در دوران ریاست جمهوری رونالد ریگان ظهور کرده و بیشترین

فرصت را یافتند تا زمینه سقوط اتحاد جماهیر شوروی و اردوگاه شرق را فراهم آورند. در واقع نومحافظه کاران فعلی آمریکا، عناصر اصلی دولت ریگان را تشکیل می دادند و به همین دلیل است که ایشان را پیرو ریگانیسم نیز گفته اند. پس از حادثه ۱۱ سپتامبر مواضع نومحافظه کاران دستخوش تحولات و دگرگونی های فراوان شد؛ در دوران ریاست جمهوری جرج بوش پسر، آمریکا بیش از پیش در جهت ایجاد جهان تک قطبی و تثبیت رهبری خود بر جهان گام برداشت. (پاک آیین، ۱۳۸۷: ۴۱-۴۳)

۵- ایساف: سید علی منوری در کتاب سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) مبارزه با تروریسم و عملیات در افغانستان؛ که در حقیقت رساله کارشناسی ارشد ایشان می باشد در توضیح ایساف اینچنین آورده است که: در بیست دسامبر ۲۰۰۱ و با تصویب قطعنامه ۱۳۸۶، شورای امنیت سازمان ملل متحد مجوز استقرار یک نیروی چند ملیتی در کابل و حومه آن را در جهت کمک به ایجاد ثبات و فراهم آوردن شرایط لازم برای ایجاد صلح پایدار صادر کرد. بدین قرار (نیروی مساعدت به امنیت بین المللی) موسوم به ایساف شکل گرفت. ایساف سرپرستی اجرای صلح را در افغانستان، تحت فصل هفتم منشور سازمان ملل متحد به عهده گرفت. لازم به ذکر است که ایساف یک نیروی سازمان مللی نبوده بلکه ائتلافی از نیروهایی است که بنا بر خواست و اراده خود تحت مجوز شورای امنیت سازمان ملل قرار ماموریت خود را در افغانستان آغاز کردند. ایساف در بدو امر یک نیروی حافظ صلح بین المللی بود که پرسنل ۴۵۰۰ نفری آن را ۱۹ کشور تامین می کردند. این نیرو در دسامبر ۲۰۰۱ در افغانستان استقرار یافت. فرماندهی ایساف تا ژوئن ۲۰۰۲ با بریتانیا بود؛ پس از آن ترکیه فرماندهی آنرا تا ژوئن ۲۰۰۳ به عهده گرفت و سپس ایساف به ناتو ملحق شد. (منوری، ۱۳۸۸: ۹۳-۹۴)

۶- طالبان: محمد سرافراز در کتاب جنبش طالبان از ظهور تا افول می گوید: واژه طالبان در زبان پشتون و دری، جمع کلمه عربی طالب است و طالب فردی است که تحصیلات خود را در مدارس دینی آغاز می کند و در این مدارس ارتقاء می یابد و ملا یا آخوند می شود. با وجود اینکه طالب در این مرحله چند سال تحصیل در مدارس دینی را پشت سر گذاشته است، ولی تحصیلاتش هنوز پایان نیافته است، مرحله بالاتر از طالب مولوی نام دارد. فردی که دوره تحصیل کتب حدیث را به پایان رسانده و مجوز تدریس علوم دینی را دریافت کرده باشد.

جنبش طالبان وابسته به قوم پشتون است که از نظر جمعیتی بزرگترین قوم افغانستان محسوب می شود که هم ساختار قبیله ای و سنتی خود را حفظ کرده است و هم پیشینه حکومت ۲۵۰ ساله بر افغانستان را دارد.

پس از اشغال افغانستان توسط شوروی، گروههای جهادی با سر دادن شعار جهاد و شهادت در برابر اشغالگران به پیروزی رسیدند و قدرت را در افغانستان در دست گرفتند اما پس از مدتی افغانستان به صحنه درگیری های داخلی گروههای جهادی و سهم خواهی از قدرت تبدیل شد. در این بین جنبش طالبان در زمان گرفتاری مجاهدین در جنگ قدرت ظاهر شد. طالبان زمانی پا به عرصه گذاشت که جنگ های داخلی مردم را خسته کرده بود و به دنبال راهی برای رهایی از این وضع بودند. حتی تاجرانی که منافع تجاری خود را از دست داده بودند نیز آماده بودند تا روی کار آمدن قدرتی را بپذیرند که بر اوضاع سیطره پیدا کند و بتواند گروههای مسلح را خلع سلاح کند و قادر به برپایی حکومتی مقتدر در کابل باشد. و بدین ترتیب در تابستان ۱۹۹۴ جنبش طالبان شکل گرفت. (سرافراز، ۱۳۹۰: ۵۰ و ۱۰۸)

۱-۱۲- پیشینه و ادبیات تحقیق

در ارتباط مستقیم با موضوع تحقیق که جامع و کامل به نظر برسد نگارنده پژوهش به مورد خاصی برخورد نکرده است هرچند در مورد افغانستان و عراق کتابها و مقالات متعددی وجود دارد اما موردی که بتواند مقایسه ای انجام داده باشد ما بین تاثیر حضور نیروها آمریکایی در استقرار امنیت و دموکراسی در دو کشور افغانستان و عراق پیدانشدو اکثر منابع به طور جداگانه این دو کشور را مورد بررسی قرار داده بودند و حتی دو متغیر امنیت و دموکراسی نیز در مورد هر یک از دو کشور افغانستان و عراق نیز به طور جدا بررسی شده است لذا نگارنده در این تحقیق تلاش نمود به منظور بیان موضوع تحقیق کتابها و مقالاتی را که تا کنون به رشته تحریر درآمده است را مورد بررسی قرار دهد از جمله:

۱- کتاب سیاست خارجی آمریکا در افغانستان: طرح خاورمیانه بزرگ، دولت-ملت سازی و مبارزه با تروریسم؛ با مقدمه محمود سریع القلم، نویسنده فرامرز تمنا چاپ پژوهشکده مطالعات راهبردی،

۱۳۸۷؛ این کتاب به طور موردی کشور افغانستان را مورد بررسی قرار داده است و حمله آمریکا به افغانستان را در راستای طرح خاورمیانه بزرگ آمریکا قلمداد کرده است؛ نویسنده در بخش از این کتاب به مقدمه و دلایل حمله آمریکا به افغانستان در راستای مبارزه با تروریسم و همچنین اجرای طرح خاورمیانه بزرگ پرداخته است و همچنین در بخش دیگر کتاب به روند دولت-ملت سازی پس از اشغال افغانستان توسط آمریکا و سقوط طالبان پرداخته است.

۲- کتاب سازمان آتلانتیک شمالی (ناتو) مبارزه با تروریسم و عملیات در افغانستان، نویسنده علی منوری چاپ نشر افق، ۱۳۸۸؛ نویسنده در این کتاب به زمینه های حضور ناتو در افغانستان پرداخته است و همچنین برنامه های این سازمان در افغانستان را از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار داده است از جمله کمک در تامین امنیت کابل و برخی مناطق افغانستان و همچنین برنامه آموزش نیروهای مسلح افغانستان و نیز برنامه های عمرانی و فرهنگی و آموزشی این سازمان در افغانستان پرداخته است.

۳- کتاب دموکراسی متعارض ایالات متحده ایالات متحده آمریکا در عراق جدید، نوشته حسین امیر عبداللهیان چاپ مدیا، ۱۳۸۶؛ نویسنده در این کتاب به بررسی سیاست آمریکا در عراق پس از سقوط صدام حسین پرداخته است. نویسنده به این نکته اشاره دارد که اگر آمریکا خواهان برقراری دموکراسی کامل در عراق باشد لاجرم شیعیان اکثریت حکومت را در آن کشور به دست خواهند گرفت و این تغییر را در جهت منافع جمهوری اسلامی می بیند؛ تغییری که آمریکا به هیچ وجه خواهان آن نیست.

۴- مقاله معمای دموکراسی در افغانستان، نوشته نوذر شفیع و اقدس اقبال، فصلنامه تحقیقات سیاسی و بین المللی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرضا شماره سوم، ۱۳۸۹؛ این مقاله به بررسی پیچیدگی های ساختار قومی افغانستان می پردازد و در آن سعی شده است علاوه بر بیان موانع سد راه تحقق دموکراسی در افغانستان به ارائه راهکارهایی نظیر دموکراسی انجمنی برای افغانستان پردازد.

۵- مقاله عراق، استمرار خشونت و رویای دموکراسی نوشته خلیل الله سردار نیا، فصلنامه راهبرد، شماره ۶۳، ۱۳۹۱؛ نویسنده در این مقاله به بررسی میزان خشونتها و حملات تروریستی در عراق امروز پرداخته است و با نگاهی توأم با بیم امید به استقرار کامل دولت نگریسته است، بررسی های نویسنده نشان می دهد که در ابتدای حضور نیروهای آمریکایی در عراق میزان حملات تروریستی

زیاد بوده است اما با استقرار دولت اول و سپس دولت دوم مالکی از میزان این خشونت‌ها به میزان قابل توجهی کاسته شده است به گونه ای که می توان دولت را در زمینه مهار خشونت‌ها و تسلط بر بخشهای مختلف موفق ارزیابی کرد.

۱-۱۳- سازماندهی رساله

این پژوهش شامل پنج فصل و یک نتیجه گیری می باشد. فصل اول شامل کلیات تحقیق است که در آن ضمن بیان مساله تحقیق سوال اصلی که پژوهشگر در پی یافتن پاسخ آن است مطرح می گردد سپس سوالات فرعی و فرضیه مد نظر محقق بیان می شود و...

در فصل دوم چارچوب نظری متغیرهای امنیت و دموکراسی بیان شده است و نظریه های مهم مربوط به امنیت و دموکراسی در ارتباط با موضوع تحقیق بیان شده است از جمله به نظریه جامعه امنیتی و همچنین دموکراسی انجمنی پرداخته شده است .

در فصل سوم پیشینه تاریخی و سیاسی دو کشور افغانستان و عراق مورد بررسی قرار گرفته است و همچنین به تاریخچه روابط سیاسی آمریکا و افغانستان و عراق پرداخته شده است .

در فصل چهارم اهداف مختلف آمریکا از حمله به افغانستان و عراق مورد بررسی قرار گرفته است که در این زمینه ابتدا به بیان مساله هژمونی آمریکا پرداخته شده است و سپس اهداف دیگر شرح داده شده است.

در فصل پنجم به تفصیل تاثیر حضور آمریکا در استقرار امنیت و دموکراسی در افغانستان و عراق بررسی شده است .

در پایان نیز نتیجه گیری کلی عنوان شده است .

۱-۱۴- محدودیتها و موانع پژوهش

از جمله مسائلی که در تحقیقات به روش کتابخانه ای معمولاً وجود دارد و باعث آزار پژوهشگر هستند همواره کمبود منابع تحقیق است که این مساله در مورد این تحقیق نیز صادق است به طور مثال در ارتباط با مساله امنیت بدون شک نقش نیروهای امنیتی و نظامی هر کشوری پر رنگ جلوه می کند و در این پژوهش شاهد آن بودم که در مورد ساماندهی نیروهای نظامی افغانستان مطالبی وجود دارد اما در مورد نیروهای نظامی عراق نتوانستم منبع خوبی را پیدا کنم . به نظر می رسد محققین کشور ما مساله حضور نیروهای آمریکایی در دو کشور افغانستان و عراق را فقط از زوایای خاصی نگریسته اند و یا دست به ترجمه زده اند موضوعاتی که گاهی شبیه هم و تکراری به نظر می رسند و همه زوایای این حضور در منابع موجود فارسی انعکاس نیافته است .